

Ik Ben

Alle Schriftaanhalingen komen uit de Statenvertaling 1977. Update 4-1-2016

Johannes 18:1-6

“Jezus, dit gezegd hebbende, ging uit met Zijn discipelen over de beek Kedron, waar een hof was, waar Hij inging, en Zijn discipelen. 2 En Judas, die Hem verried, wist ook die plaats, omdat Jezus aldaar dikwijls vergaderd was geweest met Zijn discipelen. 3 Judas dan, genomen hebbende de bende [krijgsknechten] en [enige] dienaars van de overpriesters en Farizeeën, kwam aldaar met lantarens, en fakkels, en wapens. 4 Jezus dan, wetende alles, wat over Hem komen zou, ging uit, en zeide tot hen: Wie zoekt gij? 5 Zij antwoordden Hem: Jezus de Nazaréner. Jezus zeide tot hen: Ik ben het. En Judas, die Hem verried, stond ook bij hen. 6 Toen Hij dan tot hen zeide: **Ik ben** [het]; gingen zij achterwaarts, en vielen ter aarde”.

Tot degenen die Hem kwamen arresteren zei de Heer: **Ik ben**. In het Grieks is dit: *egó eimi*. Daarop vielen al deze gewapende mannen hulpeloos achterover op de grond. In die uitdrukking moet klaarblijkelijk iets méér schuilen dan gewoon ons Nederlandse “Ik ben het”.

Niet louter “Ik ben het”

De Heer gebruikte deze uitdrukking reeds in Johannes 8:58: “*prin abraam genesthai egó eimi*”, of letterlijk: “eer Abraham tot bestaan kwam **Ik ben**”.

De King James Version vertaalt het zo: “Before Abraham was, **I am**”.

Vergelijk hiermee Exodus 3:14, in de King James Version:

“And God said unto Moses, **I AM** [Hebr. *hayah*] **THAT I AM** [Hebr. *hayah*]: and he said, Thus shalt thou say unto the children of Israel, **I AM** hath sent me unto you”.

Wie is deze “IK BEN”? Dat is God, en zijn Verbondsnaam is “Jahweh”. Dat laatste wordt door het volgende vers (15) aangetoond:

“Toen zeide **God** verder tot Mozes: Aldus zult gij tot de kinderen Israëls zeggen: **Jahweh**¹, de God van uw vaderen, de God van Abraham, de God van Izak, en de God van Jakob, heeft mij tot u gezonden; dat is Mijn Naam eeuwig”.

We begrijpen nu waarom de krijgsknechten achterover vielen: de Heer Jezus is niemand minder dan Jahweh! In deze Naam zit de werkwoordsvorm “Ik Ben”, namelijk het Hebreeuwse *hayah*.

Verder bewijs

Het zal vooreerst duidelijk zijn dat in Exodus 3:14 de uitdrukking “Ik Ben”, of “I Am” in de King James Version, de vertaling is van het Hebreeuwse *hayah*:

I AM	Phr.	[01961]	הָיָה hayah	Tense
THAT I AM:	Phr.	[01961]	הָיָה hayah	Tense

“Ik Ben” in Ex 3:14, volgens de Hebreeuwse grondtekst: *Ik Ben = hayah*²

Nu is de Griekse, nieuwtestamentische uitdrukking *egó eimi* het equivalent van dit Hebreeuwse *hayah*. Om dat aan te tonen nemen we de Septuaginta³, de oude Griekse vertaling van het Oude Testament. Daar lezen we: *egó eimi ho ón*, of: *Ik Ben De Zijnde*.

καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς
Μωϋσῆν ἐγὼ εἰμι ὁ ὢν καὶ
εἶπεν οὕτως ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς
Ἰσραὴλ ὁ ὢν ἀπέσταλκέν με
πρὸς ὑμᾶς

“Ik Ben” in Ex 3:14, volgens de Septuaginta (LXX): *hayah = egó eimi*⁴

In het Oude Testament zien we dus dat Jahweh de *egó eimi* is, de *Ik ben*. In het Nieuwe Testament slaat die uitdrukking op de Heer Jezus.

¹ Hier heb ik het in de grondtekst voorkomende Tetragrammaton (Gr. *tetra* = vier; afbeelding onderaan) hersteld. Het bestaat uit vier tekens en is Gods oudtestamentische Verbondsnaam. In het Nederlands komt de transcriptie overeen met JHWH. De vocale uitspraak ervan werd niet overgeleverd. De moeilijkheid is dat het oude Hebreeuws geen klinkers kent: die werden er gewoon bij onthouden, en in latere tijden is de verbondsnaam in onbruik geraakt. Toch menen kenners dat het tetragram het best gereconstrueerd wordt als YAHWEH of JAHWEH. In deze Naam zit de werkwoordsvorm *hayah*.

יהוה: JHWH (te lezen van rechts naar links).

² Blue Letter Bible, Ex. 3:14 - Hebrew scroll. Strong's [01961]:

1961. הָיָה *hâyâh*, *haw-yaw'*; a prim. root [comp. 1938]; to exist, i.e. be or become, come to pass (always emphatic, and not a mere copula or auxiliary):—beacon, X altogether, be (-come, accomplished, committed, like), break, cause, come (to pass), continue, do, faint, fall, + follow, happen, X have, last, pertain, quit (one-)self, require, X use.

³ Septuaginta (Lat., = zeventig) of Septuagint afk. v. interpretatio septuaginta virorum (= vertaling van de zeventig mannen), benaming voor de Griekse vertaling van het Oude Testament die tussen ca. 250 en 100 v.C. tot stand kwam. De naam is ontleend aan een in de brief van Aristeas overgeleverd verhaal volgens welke 72 geleerden uit Israël in 72 dagen te Alexandrië het Oude Testament in het Grieks vertaald zouden hebben. (nr. Encarta 2002).

⁴ Blue Letter Bible, Ex. 3:14 - LXX.

In Joh 8:58 bedoelde de Heer Jezus met *Ik ben* dat Hij Jahweh was, de Almachtige God. De Joden namen toen stenen op om Hem te stenigen, omdat Hij zich, volgens hen godslasterlijk, gelijkstelde met God.

In Joh 18:5-6 gebruikt de Heer opnieuw dezelfde uitdrukking: “Ik ben”. Nu nemen de Joden geen stenen op maar de hele bende deinst achteruit en valt neer op de grond. Wat moet dit een gezicht geweest zijn! Al deze gewapende mannen vallen hulpeloos achterover neer, terwijl de Heer in al zijn waardigheid daar voor hen staat! Door dit wonder laat de Heer blijken dat Hij God is. Geen Romeinse soldaat of dienaar kon op zijn voeten blijven staan - een onweerstaanbare macht velde hen.

Waarom dit wonder gebeurde

Er zijn twee redenen:

1. Ten eerste om aan de discipelen en aan Zijn vijanden te laten zien dat Hij de Heer der heerlijkheid is. Opnieuw blijkt immers de almacht van de Heer. Daarom staat dit voorval ook opgetekend in het evangelie van Johannes, want dit evangelie is geschreven om aan te tonen dat Jezus de Christus is, de Zoon van God.
2. In de tweede plaats gebeurde dit om te laten zien dat de gevangenneming van de Heer en de daarop volgende kruisiging niet gebeurde omdat de Heer er niets tegen kon doen, maar enkel omdat Hij het Zelf ook wilde dat dit zou gebeuren.

Psalm 27:2 is een profetie van wat hier gebeurde:

“Toen de bozen, mijn tegenpartijen, en mijn vijanden tegen mij, tot mij naderden, om mijn vlees te eten, struikelden zij zelf, en vielen”.

Als de Heer dit deed toen men op het punt stond Hem te oordelen, wat zal Hij dan doen als Hij zit op de troon van het oordeel? Als de Heer dit deed vlak voor zijn dood, wat zal Hij dan doen als Hij komt om te regeren? Dan zullen alle vijanden in het stof vallen. Dan moet elke knie zich buigen en elke tong moet belijden “dat Jezus Christus de Heere zij, tot heerlijkheid van God de Vader” (Filippenzen 2:10-11). Amen.

Geraadpleegde bronnen:

- “Wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, Aantekeningen bij het Evangelie naar Johannes”, Arno C. Gaebelien. Oorspronkelijke titel: “An Exposition of the Gospel of John”, Loizeaux Brothers, Neptune, New Jersey USA.
- Blue Letter Bible, Ex. 3:14. <http://www.blueletterbible.org/>.
- Strong's Exhaustive Concordance of the Bible, 34ste druk 1976.